

Izhaja vsaki četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.60. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 5 kron.

Rokopise sprejema »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ul. št. 16.

Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Gosposka ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1, v Semeniški ul. 12, v prodajalni »Kat. tiskov. društva« Semeniška 10, v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekašišču nasproti mestnem vrtu, po 8 v Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v, dvakrat 12 v, trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XX. letnik.

V Gorici, 24. oktobra 1912

43. številka.

Hrvatsko - slovensko pobratimstvo.

Zgodovinsko važen je bil dan minulo nedeljo za ves slovenski in hrvatski narod. Z veseljem smo pričakovali tega dne, obenem pa tudi s strahom, kajti vedeli nismo, ali se bo vresničila že dolgo gojena želja: **Združenje Slovencev in Hrvatov**. In danes — hvala Bogu — smo se oddahnili. Veselo nam bije srce, ko pomislimo na velepomembne nedeljske dogodke, ki so se odigrali v Ljubljani. In v stanu smo danes naznaniti goriškim Slovincem, da **Slovinci in Hrvati smo se združili**, da stremimo za istimi ideali in za istimi težnjami, da hočemo se skupno vojskovati in naši ljubljani Jugoslaviji priboriti boljšo prihodnost, tako prihodnost, ki nam mora prinesiti luči in zdravega in krepkega napredovanja na našem slovensko-hrvatskem ozemlju.

Naše srce še ni tako veselo utripalo že dolgo, in naše misli plavajo v tisti prihodnosti, ko se bo konečno morala obračati z gotove strani na nas Jugoslovane tista pozornost, katero zaslužimo Jugoslovani.

V naslednjem podajemo našim čitateljem o tem velevažnem hrvatsko-slovenskem zborovanju naslednje poročilo:

Zborovanje vodstva Slovenske Ljudske Stranke in Hrvatske Stranke Prava.

Minulo nedeljo ob 10. uri se je vršila v »Unionovih« prostorih v Ljubljani seja osrednjega vodstva S. L. S. in Hrv. Str. Prava. Vodstvo je bilo skoraj polnoštevilno zastopano. Predsedoval je nekaj časa dr. Iv. Šusteršič, nekaj časa dr. A. Gregorčič. Z Goriškega je bil poleg dr. Gregorčiča navzoč član vodstva S. L. S. Torkar iz Podbrda.

Osrednje vodstvo Vseslovenske ljudske stranke, ki je zborovalo dne 20. t. m. dopoldne v Ljubljani, je **soglasno odobrilo opatijske in dunajske resolucije** zastopnikov V. L. S. in stranke prava. Obenem je sklenilo sledečo resolucijo:

Centralno vodstvo V. L. S. jemlje z ogorčenjem na znanje poročilo koroškega strankinega vodstva o **nečuvnem zatiranju slovenskega ljudstva v vseh panogah javne, avtonomne in državne uprave na Koroškem, protestira proti sistematični zlorabi javne oblasti** v ponemčevalne namene in proti raznim poskusom vtisniti deželi na umeten način pečat izključno nemškega značaja, konstatira, da je ljudsko štetje falzifikat dejanskih razmer, ki vsled tega za pre-

sojo narodnostnih zadev in vprašanij ne more priti v poštev in končno od poslancev V. L. S. nujno pričakuje, da ne vzdržljivim razmeram na Koroškem oosvečajo svojo najintenzivnejšo skrb in pozornost ter se pri tem eventualno poslužujejo tudi **najostrejših parlamentarnih sredstev**.

Koroškim pritožbam se pridružujejo tudi štajerski zaupniki ter kažejo na vedno silnejši pritisk od Nemcev pod očitno zaslonbo sovražne nam vlade.

V plenarni seji **hrvatskih narodnih zastopnikov**, ki se je istega dne v Ljubljani vršila in kateri je prisostvovalo iz kraljevine Hrvatske in Slavonije 16 bivših narodnih zastopnikov razpuščenega hrvatskega sabora v Zagrebu, 8 narodnih zastopnikov iz Dalmacije, 6 narodnih zastopnikov iz Bosne in Hercegovine in 3 narodni zastopniki iz Istre, **so se istotako vzeli na znanje opatijski in dunajski sklepi** in sledeči komunike sklenili:

1. Vrhovna uprava stranke prava je z velikim zadovoljstvom in iskreno radostjo vzela na znanje poročilo o sklepih, storjenih 19. rujna v Opatiji in 9. listopada 1912 na Dunaju med delegati stranke prava in Vseslovenske ljudske stranke, **vsled kojih stopa Vseslovenska ljudska stranka v vrste Stranke prava in v celoti sprejme njen državnopravni program leta 1894.**

2. Da se doseže edinstvo in svoboda, smatra vrhovna uprava stranke prava za koristno sodelovanje vseh narodnih sil in želi v tem delu pozdraviti kot soborilce vse oblasti naroda brez razlike vere in plemena.

3. Hrvatski narod, svest si potrebe svojega daljnega narodnega razvitka, svojih narodnih pravic in važnosti geografskega položaja, bolno čuti politično razkosanost kraljevine hrvatske, z **globokim ogorčenjem prenaša pritisek protinarnodnega sistema, ki osobito v Banovini uničuje vsak napredek in prava hrvatskega naroda.**

4. Hrvatski narod, v svesti si, da so zemlje, v katerih on in njegovi sorjaki živijo, odločilne važnosti za položaj monarhije kot velevlasti in da je vedno v polni meri vršil svojo dolžnost nasproti svojemu zakonitemu vladarskemu domu in nasproti narodom habsb. monarhije ter doprinesel same žrtve, za gotovo pričakuje, spoštuje prava in svobodo drugih narodov, **da monarhija in njeni narodi v svojem lastnem intere-**

su izpolnijo svoje dolžnosti nasproti potlačenemu hrvatskemu narodu.

5. Plenum vseh hrvatskih narodnih zastopnikov, članov Stranke prava iz vseh zemelj, na svojem sestanku v Ljubljani 20. listopada t. l., **soglasno odobrava in sprejema te izjave svoje vrhovne uprave ter izjavljajo, da bodo z vso odločnostjo nadaljevali borbo in delo v duhu programa stranke prava.**

Hrvatje in Slovenci se združijo. Sijajna manifestacija. Zgodovinski dan za Jugoslovane.

Z napetostjo smo pričakovali popoldanskega slavnostnega zborovanja, ki je bilo napovedano ob 3. uri popoldne v veliki »Unionovi« dvorani.

Poslanci so se začeli zbirati, dvorana se je začela polniti. Zborovanja se je udeležila večina kranjskih deželnih in državnih poslancev, enako štajerskih in koroških. Goriška državna poslanca dr. Gregorčič in Fon sta bila tudi navzoča. Enako so bili navzoči tudi vsi naši ostali deželni poslanci in sicer: deželna poslanca in odbornika Berbuč in dr. Stepančič, nadalje deželni poslanci Zega, Marinič, Kosmač, Manfreda in Zlobec.

Kmalu po 3. uri je privedel načelnik S. L. S. dr. Šusteršič pod pazduha načelnika »Hrvatske Stranke Prava« dr. Mile Starčevića. Slovenski poslanci so dr. Starčevića navdušeno pozdravili. Za dr. Starčevićem pa so korakali vsi ostali hrvatski poslanci in zastopniki naroda. Veličasten je bil ta trenutek in neizbrisljiv za tistega, ki je to videl.

Dr. Šusteršič

je kmalu nato otvoril zborovanje. Za predsednika je bil izvoljen dr. Mile Starčević, za podpredsednika Grafenauer, zapisnikarja pa dr. Brejc in Akačič, nakar je dobil besedo

dr. Mile Starčević,

ki je rekel med drugim:

Odlična gospoda! Pristrčno Vas zahvalim za podeljeno mi odlikovanje. Zavzemam to častno mesto globoko ganjen in z opravičenim ponosom, ker mi je predsedovati temu domoljubnemu zboru predstavnikov **enega naroda hrvatskega in slovenskega imena**. (Burno pritrdjevanje in dolgotrajno ploskanje.)

Nismo se zbrali, da drug drugega nadmodrimo. Mi smo prišli v belo Ljubljano, da **pred celim svetom pokažemo,**

da smo na jugu monarhije faktor, ki se ne da potlačiti, preko katerega se ne sme preiti. (Veliko pritrdjevanje.)

Čuveni grof Khuen - Hedervary je v delegaciji izjavil, da naša sloga, to naše delo nima temelja v preteklosti. Čuveni Khuen ne zna ali pa preračunano taji, da je ta ideja vodila naše dede od kneza Sama do Ludovika Posavskega, od tega do Zrinjskega in Frankopana, od teh do stvoriteljev hrvatske pragmatične sankcije pa do naše dobe. (Veliko pritrdjevanje.) **Hrvatska, Slavonija in Dalmacija ne smejo biti ločene od Štajerske, Kranjske in Koroške.** (Viharno aplavdiranje.) Ta ideja je torej osnovana ne samo v krvi, veri in jeziku, temuč i v skupnosti interesov, geografski legi in skupni zgodovini.

Mi hočemo danes postaviti temelje skupnemu delu. **Danes je znamenit historičen moment za hrvatsko - slovenski narod, kateri mora z vsemi dopuščenimi in zakonitimi sredstvi stremiti za oživetjenjem hrvatsko - slovenskega državnega telesa.** (Burno, dolgotrajno pritrdjevanje in ploskanje.)

Naj blagoslov Vsevišnjega rosi na nas in pospeši oživetjenjem naših domovinskih idealov!

Ko se je viharno odobravanje poglo je govoril

poslanec Zagorac

med drugim:

Visokospoštovana gospoda!

Današnji dan je svečana manifestacija hrvatsko - slovenskega edinstva re samo kulturnega, socialnega in etničnega, temveč i političnega. (Veliko pritrdjevanje.) Temelji so bili postavljeni že pred več sto leti, ko so naši dedje na saboru v Zagrebu prvi od vseh narodov te monarhije historičnega leta 1712. stvorili hrvatsko pragmatično sankcijo, v kateri so izjavili, da bodo le tistega člana prejasne dinastije habsbuške za svojega kralja priznali, kateri bo obenem vladal nad Kranjsko, Štajersko in Koroško.

Kaj hočemo? Mi hočemo živeti življenje, dostojno naroda naše kulture, naše zgodovine in našega stališča. Nočemo, da se nas smatra za narod nižje vrste, da se nas mačehovsko izpodriva iz vseh važnih mest v monarhiji, da se nas osiromašuje in izrablja v korist tretjih. (Veliko pritrdjevanje. — Vzkliki.) Mi ne iščemo tujega, **Mi ne oviramo razvitka in napredka nikogar** (Tako je!) hočemo samo, da i mi napredujemo, se i mi raz-

vijamo na svojem in s svojim, a do tega imamo pravico! (Burno pritrjevanje.)

Zakaj ne bi mogla v tej monarhiji eksistirati srečna, zadovoljna in napredna Ogrska in Avstrija poleg zadovoljne in napredne Hrvatske in Slovenije? **Ne bi se si s tem povzdignila in okreplila monarhija sama?** So mar naši interesi v nasprotju z interesi monarhije? Nikakor! **Bodočnost monarhije leži brezpo- gojno na našem jugu.**

Zato se hočemo mi južni Slovani, v prvi vrsti Hrvati in Slovenci odločno in možato boriti z vsemi mogočimi do- puščenimi sredstvi, dokler ne zmaga- mo, a v tej borbi in delu upamo, da nas bodo podpirali vsi, ki tej monarhiji že- lijo dobro.

Vendar je en ključ povoljne rešit- ve za monarhijo, a ta leži v **monarhiji sami.** (Pritrjevanje.) Ta ključ je samo eden, a to je: **rešitev jugoslovskega vprašanja v smislu in duhu dela in pro- grama Stranke prava.** (Ponovno pritr- jevanje.) To je edini in najmočnejši ar- gument, s katerim more monarhija sto- pit pred Evropo. Sodelovati pri rešitvi balkanskega vprašanja, ne da bi bilo preje rešeno jugoslovskega vprašanje to smatramo za zelo malo uspešno za monarhijo. Balkansko vprašanje. Pri re- ševanju tega vprašanja je pa treba, da z monarhijo sodelujejo i Jugoslovani. (Tako je!) **Če bi bila monarhija to vpra- šanje že rešila v zadovoljstvo južnih Slovanov, bi bila njena vloga in njena pozicija veliko povoljnija nego je da- nes.** (Veliko odobravanje.)

Današnje težnje in absolutistične razmere v Banovini (Klici ogorčenja.) so samo dokaz velike važnosti jugoslo- vanskega vprašanja, pa čimdalje bo- do te razmere trajale, se ne bo njegova važnost zmanjšala, nego nasprotno, **bo vedno rasla,** ker je i zavednost našega naroda velika. (Buren aplavz.) Zato se mi Hrvati in Slovenci, v svesti si tega, veselo podamo na delo, a faktorjem to- in onstran Litve kličemo: Videant Con- sules . . . !

Ko minejo veliki aplavzi, predlaga govornik sledečo hrvatsko-slovensko skupno

Resolucijo:

Izjavljamo, da tvorimo Hrvati in Slovenci eno narodno celoto. Vsled te- ga hočemo pristaši Stranke prava in Vseslovske Ljudske Stranke skupno delovati v duhu in pravcu programa Stranke prava za jedinstvo, pravice in svobodni razvoj hrvatsko-slovskega naroda v okviru habsburške monarhije. V svesti smo si, da so hrvatsko-sloven- ske dežele odločilnega pomena za pozi- cijo monarhije kot vevlasti, in kakor se zavedamo svojih dolžnosti napram monarhiji, tako odločno zahtevamo in pričakujemo, da se zave tudi monarhija svojih dolžnosti napram našem narodu.

Navdušenja in svečanega razpolo- ženja, v katerem je bila ta resolucija sprejeta, ni mogoče popisati.

Nato je govoril burno pozdravljen dr. Ivan Šusteršič med drugim:

Našli smo se, in vodi nas odločna volja, **da ostanemo skupaj enkrat za vselej!** (Viharen aplavz.)

To je **realno-politično dejstvo,** ki govori jasneje, zgovorneje, prepričeval- neje, nego bi mogel najsijajnejši govornik. A še jasneje in glasneje bo de go- vorilo dejstvo, **da bodemo v istini ostali skupaj.** (Ponoven aplavz.)

Varovati se moramo in hočemo ne- smiselnega in neplodnega frazerstva in kričastva, ki ljubi pozo radikalno-na- rodnega junaštva, v resnici pa ni nič drugega kakor neka **politična histerija** ali pa, kar je še hušje, **preračunjeno ko- medijantstvo.** (Veliko pritrjevanje.) Va- rovati se moramo in hočemo gnjilega li- beralizma (Ponovno pritrjevanje), mo- dernega »svobodomiseltva«, ki nosi na

jeziku svobodo vesti, ki pa je v resnici **brutalnega negacija duševne svobode in moralne anarhizem.** (Vzkliki pritrje- vanja z vseh strani.) Varovati se mora- mo in hočemo brezplodne negacije, praznih protestov in melanholičnega ja- dikovanja. (Dobro!)

Mi hočemo biti stranka resnega, treznega, neumornega pozitivnega dela! (Veliko pritrjevanje.)

Hrvatsko-slovensko združenje, ki se je srečno zvršilo, **ni nikomur v kvar.** (Tako je!) To združenje je le sama ob sebi imevna posledica večstoletnega etičnega, kulturnega in narodnega je- dinstva Hrvatov in Slovencev.

Daleko nam je vsako sovraštvo zo- per druge narode. (Pritrdilni vzkliki.) Nasprotno: mi želimo bratski sodelo- vati z vsemi narodi monarhije za ve- ličino in moč habsburškega gospod- stva. (Tako je!) Ako se pa, na žalost, obrača neutemeljeno sovraštvo drugim zoper nas, **se moramo braniti in se bo- demo vselej tudi znali braniti!** (Vihar- no pritrjevanje.)

Nikdar nas ne sme zaslepiti stran- karstvo, da bi ne pozdravljali in podpi- rali vsakega poštenega dela in strem- ljenja, ki je v prid našem narodu — naj prihaja to delo in stremljenje od koder hoče. **Vrata so odprta na stečaj sleher- nemu — ki je poštene volje.** (Vsestran- sko veliko pritrjevanje.)

Radujemo se, da smo Hrvati in Slo- venci, ki smo danes tu zastopani, **jedne in iste vere, v kateri hočemo, po zgledu naših očetov, živeti in umreti.** (Splošno veliko pritrjevanje.) Prištevamo pa se- veda našem narodu tudi tiste rojake v posameznih deželah, ki pripoznavajo drugo vero. (Dobro! Tako je! Pritrje- vanje.) Obžalujemo, da nas je nemila zgodovina v tem raztrgala, naše moči ne zadostujejo, to spremeniti. Računati moramo s tem realnim dejstvom. — Mi hočemo skupaj delovati, da prilago- dimo program vsakokratnim aktualnim razmeram, **ne da bi kolkaj popustili v idealnem oziru.** (Pritrjevanje.) Raču- nati moramo zlasti z raznoličnostjo dr- žav in dežel, v kojih živi dandanes hr- vatsko-slovenski narod. Ne moremo de- lati v vsakem pogledu i s te politike na Dunaju in v Pešti, v Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani, Gradcu, Celovcu, Zadru ali Gorici. Razmere so prerezlične. V prvi vrsti je stvar **narodnih zastopnikov in avtonomnih deželnih organizacij stran- ke,** da najdejo prava pota, prilagodivši se posebnim razmeram in varujoč pro- gramatične temelje. (Veliko pritrjeva- nje.)

Vse pa mora voditi delotvorna lju- bezen do skupne domovine, zavest, da pripadajo **enemu ljudstvu, enemu narodu.** (Vihar navdušenja.)

Zvršilo se je dolgo zaželjeno, nujno potrebno združenje v resno zgodovin- skem trenutju. Danes lahko radostno vzkliknemo:

Hrvatsko-slovenski narod je eno telo, eno srce, ena duša! (Nepopisen en- tuzijazem.)

Besed je dosti — naj sledijo de- ja- nja. Našli smo se — ostanimo skupaj!

Nepopisno navdušenje je sledilo te- mu govoru.

Dr. Starčević

je vstal in ginjen do dna duše izjavil, **da je današnji dan bil najsrečnejše v nje- govem življenju. Bog vsegamogočni bo naše delo blagoslovil in bo vrnil našem narodu, kar mu gre po naravi, zgodovini in pravici!**

Odveč je vsaka nadaljna beseda. Navzoči so kakor ene duše vstali in za- peli »Liepo našo domovino«, nakar se je zbor zaključil.

Komers.

Nekaj veličastnega pa je bil ko- mers v veliki »Unionovi« dvorani, ki se je vršil ob 8. uri zvečer na čast vse- bratskim in slovenskim državnim in de-

želnim poslancem. Najbrže da takega komersa še ni videla bela Ljubljana. — Pravi triumf hrvatsko- slovskega po- bratimstva je bil ta večer, in kdor je bil navzoč in kdor je slišal navdušene go- vore, kdor je videl vesele obraze ki so se kazali z vseh strani, kamor se je člo- veško oko obrnilo je šele občutil, da Ljubljančanje so z odprtimi rokami sprejeli v svojo sredo hratske in sloven- ske goste. Že kmalu po 7. uri se je za- čela polniti velika »Unionova« dvorana in ob 8. uri so bile že vse mize zasedene in galerija polna. Nemirno valovanje in šumenje izbrane družbe je človeka za- zibalo v prijetne občutke, posebno še ob pogledu, kako sta si Slovenec in Hr- vat stiskala roki in si prisegala ljube- zen. —

Dvorana je bila v ospredju z zele- njem okrašena, vihrale so slovske in hrvatske zastave.

Polnoštevilni orkester ljubljanske filharmonije je zaigral, nakar se je dvig- nil deželni glavar dr. Šusteršič in ob grobni tišini množice rekel:

Visokočastita gospoda! Otvorjam prvi hratsko- slovenski komers. Po- zdravljeni vsi, ki ste prišli v belo Ljubl- jano. Pozdravljene dame in gospodje iz Hrvatske. (Živio.) Hrvatska domovina je naša skupna domovina (Živio.) in ostane. (Živio.) Hrvatsko slovska do- movina je sedaj eno telo, ena duša! (Ur- nebesni živio-klici.) Tako je in tako os- tane! Zato veljaj prva napitnica hrvat- skemu ljudstvu in Hrvatski Stranki Pra- va. — V tem trenutku je zadonela po dvorani pesem »Liepa naša domovina« in množica je stoji ponovno manifesti- rala hrvatsko slovske vzajemnost. — Potem je dr. Šusteršič nadaljeval: Da- našnjemu komersu predlagam za pred- sednika moža, čegar samo ime je pro- gram Hrvatske Stranke Prava, na či- gar programu prisega hrvatsko ljud- stvo, in to je dr. Mile Starčević. (Dolgo- trajni živio-klici so se razlegali po dvo- rani in ploskanja ni hotelo biti konca.) Potem: In njemu veljaj druga moja na- pitnica. (Živio.)

Dr. Starčević, preds. »Hrvat- ske Stranke Prava«, se je dvignil ter rekel: Zahvaljujem se lepo za prisrčne pozdrave. Moja cela družina je kmečke- ga rodu hrvatskega naroda. Moj pokoj- ni stric dr. Ante Starčević je delal na političnem polju za izobrazbo hrvatske- ga naroda. Njegova vroča želja je bila ta, da bi se Slovenec in Hrvat združila, da bi se pobratila, da bi se borila za iste cilje in ideale. Žalibog, tega ni doživel. Umrli je poprej. A kar ni on doživel, sem doživel jaz danes. Današnji dan je naj- lepši dan v mojem življenju. (Vihar nav- dušenja je nastal pri tem.) Nobena sple- ka nas ne more več razdružiti, nobena linavska priliznenost nas ne omami, da bi nas raztrgala in nas spet pahnila narazen. Hrvat in Slovenec naj bosta eno! (Viharno odobravanje.)

Za dr. Starčevićem je govoril sa- borski zastopnik V a n e a ž. Štejem se srečnega danes, kajti Vi, bratje Sloven- ci ste sprejeli program Hrvatske Stran- ke Prava«. Moje besede veljajo možu, čegar znanost in spretnost je pridobila skoraj celo Slovenijo okoli njega. Po- rosen mora biti slovenski narod, da je vzgojil sebi moža in ga postavil na čelo kranjske dežele in na čelo slovenskim zastopnikom v državnem zboru na Du- naju. In temu velikemu možu, katerega tudi Hrvati visoko spoštujemo, napijem v imenu Hrvatov, pristašev »Stranke Prava«, in ta mož je dr. Ivan Šusteršič.« Množica v dvorani je vstala in viharno pozdravljala dr. Šusteršiča.

Sedaj pa se je zbral na odru možki zbor pevskega društva »Ljubljana« ter zapel pesem »Slovenac i Hrvat«. Mno- žica je stoji poslušala pesem.

Potem je govoril državni poslanec dr. K o r o š e c, ki je rekel med drugim: Približujemo se visokim ciljem, vele- važnim dogodkom za Slovence in Hr-

vate. Bog je že vedel, zakaj je postavil štajerske Slovence na Štajersko. Šta- jerci smo širokih pleč in se ne uganemo zlahka. Hud boj se nam obeta. Potrgati moramo glave onim, ki nas oholo tepta- jo. Račun mora priti in ta račun bomo delali nerazdruženi Slovenci in Hrvati. (Veliko navdušenje.)

Potem je govoril poslanec Du li- bi č, ki je izrazil svoje veselje, da pre- biva med Slovenci in Hrvati samo eden narod. Že 10 let dela v javnem po- litičnem življenju med Hrvati, a danes je našel med Slovenci brate po krvi in po duhu. — Napil je konečno je- dinstvu med Slovenci in Hrvati. (Vi- harno odobravanje.)

Ko je orkester odigral, je dobil be- sedo državni poslanec koroški, G r a- f e n a u e r, ki je rekel med drugim: Moč moža je njegovo prepričanje. Če je v družini eno prepričanje, je tudi ljube- zen, in kjer je družinska ljubezen, tam je sreča doma, kajti le kjer so vsi enega duha, tam je edinstvo, tam je moč. V edi- nosti je moč. Zakaj pripovedujem to? Zato, ker se mi zdi, da danes obhajamo poroko. Slovenec se je poročil, je skle- nil trdno in trajno zvezo z Jugoslavijo. Dosedaj smo samo govorili o tej zvezi, danes pa je to uresničeno dejstvo. (Nav- dušeni živio-klici.) In upajmo, da bo ta poroka pomagala tudi nas rešiti iz nem- ške sužnosti. Če je Bog vedel, zakaj je postavil štajerske Slovence na Štajer- sko, je tudi vedel, zakaj je koroške Slo- vence postavil na Koroška tla. Dva Be- njamina imamo danes tu: Koroškega in benjamina iz Bosne, ki prosita pomoči. Vi Hrvati imate enega Cuvaja. Mi ko- roški Slovenci jih imamo na stare cen- te. Bosanski Hrvatje so se iznebili Tur- ka, nas koroške Slovence pa še bije Tu- rek. Pomagajte nam pobiti nemške Tur- ke na Koroškem. — Viharno pritrjeva- nje je sledilo tem vsem iz srca izgovor- jnim besedam.

Potem je dobil besedo narodni za- stopnik S u n a r i č iz Bosne, ki je rekel, da se zahvaljuje Grafenauerju za lepe besede, a je pripomnil, da bosanski Hr- vatje se niso še rešili vseh Turkov. Se- daj divjata po Bosni dva Turka, in to sta madjarski Turk in pa nemški Tu- rek. Ta dva Turka pomagajte nam po- bit, Slovenci. — Zgodovina nas uči, da smo s svojo krvjo škropili hrvatske zemlje, rešili smo Avstrijo ravno mi Hr- vatje in Slovenci, kakor smo tudi rešili čast in slavo naše habsburške monar- hije z mečem in svinčenkami. In na ti- soče trupel hrvatskih junakov je padlo za slavno habsburško dinastijo. A sedaj prihajata Nemeč in Madjar in hočeta deliti to, kar smo mi s krvjo kupili. Kri naših mučnikov zahteva, da se Av- strija napram nam oddolji. Hočemo slo- vansko kraljevino v okvirju habsbur- ške dinastije. — Urnebesni živio-klici so pretresli ozračje velike »Unionove« dvo- rane, ko je govornik končal svoj govor.

Nato je govoril dr. K r e k, ki je re- kel, da se sicer ni oglasil k besedi, ker je vsaka beseda odveč, ker so govornik- ki že vse povedali, kar je bilo popolno- ma na mestu. Le to reče: Že dolgo smo gojili v srcu misel, da smo s Hrvati eno. Slovensko ljudstvo bo šlo navdušeno za nami, ko homo bili boj za osvobojenje in za enakopravnost slovskega in hr- vatskega naroda. Naše delavstvo, naši kmetje, naši obrtniki so vedno za na- mi, ko se bo šlo, da tlačanom izbojuje- mo njih pravice. (Navdušeni živio-klici.)

Potem se je oglasil k besedi posl. iz Istre K i r a c, ki se je zahvaljeval Slo- venski Ljudski Stranki za današnje sla- vlje in upa, da tudi uboga in zapuščena Istra bo imela kaj od Hrvatsko-sloven- ske sloge. Navdušeno in v vznešenih besedah je napil »Hrvatski Stranki Pra- va«. (Živio-klici.)

Narodni zastopnik iz Bosne K i š i č je govoril o slovensko-hrvatski kulturi ter rekel, da slovanski narodi v Avstriji in ogerski ne smejo odnehati od zahte-

ve, da kakor se reže kruh Nemcem se mora tudi Slovanom. Moč bomo imeli veliko, ker bomo združeni, nakar je govoril bivši poslanec v saboru.

A kačič, ki je rekel, da smo se zbrali Slovenci in Hrvatje, da danes navdušimo za krst častni in svobodo zlato. Bliža se čas, ko se udeležijo naši ideali. Ne vprašamo po tujem. Mi hočemo svoje ohraniti in sicer to kar je res našega, od Lovčana do koroških hribov. Nazdravlja balkanskim narodom, ki se s puško in z mečem bojujejo za zlato svobodo. (Navdušeni živio-klici.) Bivši narodni zastopnik Zagorac je dobil besedo, ki je navdušeno in kipeče govoril za slovensko in hrvaško vzajemnost. Rekel je med drugim. Mi Hrvatje v bahovini živimo kot v Aziji. Krut boj bijemo. Večje potrepljivosti se ne najde pri nobenem narodu v Avstriji kakor pri Hrvatih. To smo trpini potrpepljivi. Pomoči nismo našli nikdar. Vse nas tlači in usužnjuje. In danes sem vesel, da sem doživel današnji dan, ko se obeta mojemu rodu pomoč Slovencev. Nič mi ni, tudi če jutri umrjem, kajti moje veselje je priklopelo do vrhunca, in prepričan sem, da besedam bodo sledila tudi dejanja. Napijem slovenski katoliški duhovščini, ki se mnogo trudi za dobrobit slovenskega ljudstva (Navdušeni živio-klici.)

Potem je govoril dr. L. Pogacnik v imenu slovenskih »Orlov« ter nazdravil slovenskim »Orlom« in hrvaškimi pravaškimi »Sokolom«. (Viharno odobravanje.)

Zatluka je rekel, da oči velega hrvaškega naroda so uprte danes v belo Ljubljano. S solzami v očeh so se slavljale naše žene od nas, ko smo se podajali k Vam, dragi Slovenci. Hrvatska in slovenska žena sta eno. Nazdravlja Slovenkam.

Med posameznimi govori je sviral oskester in pel pevski zbor »Ljubljane« kaj lepo in precizno in je žel vsestransko pohvalo. Nastopilo je pri mešanem zboru nad 100 pevskih moči.

Konečno, ker bi bila skoraj polnoč, je predsednik dr. Mile Starčević zaključil komerz ter rekel: Nebo naj blagoslovi naše započeto delo in naše edinstvo naj bo trajno. Želim, da bi se večkrat sešli kakor danes.

Tako se je torej končalo to hrvaško-slovensko pobratimstvo. — Naj omenimo še, da je bilo vseh poslancev hrvaško-slovenskih navzočih 90.

Dal Bog, da bi seme, ki se je usajalo minulo nedeljo v Ljubljani obrodilo sad, katerega bi bili veseli mi Jugoslovani.

Zaključek.

Zborovalci so celi čas večurnega zborovanja z zanimanjem in pozornostjo poslušali govore. Ko je predsednik zaključil zborovanje, so zapustili prostore z živio-klici na prospeh »Zadruga«.

Za pregledovalce računov so izvoljeni: Lutman Jožef, posestnik in mlinar v Št. Andrežu, Brajnik Alojz starejši in Anton Zavadlav tudi iz Št. Andraža.

Slovenec, tvoja zemlja je zdrava...

Časopisje vseh strank, posebno pa katoliško časopisje, se v zadnjem času bavi z vprašanjem, kako vstaviti med ljudstvom pijančevanje. To vprašanje je tudi za Slovence največje važnosti. Pijančevanje in z njim združeno zapravljanje premoženja je največja rak-rana vsakega naroda. — Narod, ki je temu vdan, je že zgubljen. Tak narod zgori v alkoholu.

S pijančevanjem si človek spodkopuje zdravje. Večina boleznih po naših bolnicah ima svoj izvor v nezmernem uživanju alkohola, ki provzroča razne bo-

lezni na srcu, obistih, jetrih, provzroča prav pogostoma jetiko ali sušico in splošno oslabelost, da ni človek za delo.

S pijančevanjem se kviri cel rod. Otroci, katerih starši so pijanci, so navadno brez vsakega talenta, so tepci in že po rojstvu podvrženi raznim slabostim in boleznim. Taki otroci vidijo v družini slabe zglede, se pohujšajo in postanejo nepošteni, neznačajni, pijanci in tatovi. To nas uči izkušnja.

S pijančevanjem zgori tudi premoženje. Naša najlepša posestva so razpadla radi pijančevanja in zapravljalivosti. Pijančevanje rodi brezpravne nemaniče, brezpravni proletarijat. Starši so zapravljali, otroci pa morajo sedaj trdo živeti v suženjstvu nenaravnega uboštva. Značilno je, da je ljudstvo najbolj zadolženo v vinorejskih krajih.

Kaj bi dali naši kmetje, ko bi jih mogel kdo osvoboditi jarma, v katerega jih je vpregla zapravljalivost in lahkomišljenost prejšnjih časov!! Koliko je po mestih proletarijata, ki ima več ali manj svoj izvor v prijančevanju! Imamo cele vasi, ki so v zadnjem času prešle v roke posameznikov in celo tujcev! In v teh vaseh so večni plesi, večno popivanje!

Znano je tudi, da se ljudje v najboljših vinskih letinah najbolj zadolžujejo, ker nezumno popivajo in tako strašno zapravljalijo.

Iz pijančevanja nam torej izvira strašno gorje. Slovenska zemlja je rodovitna in zdrava. Ljudstvo bi bilo na njej lahko srečno in premožno. Da pa naše ljudstvo, ki prebiva na srečni zemlji, ni povsod srečno in premožno in tudi ne zdravo, je kriv v veliki meri alkoholizem. To je največja rak-rana na telesu vsakega naroda.

Sveto delo je boj proti pijančevanju. Navajajmo ljudstvo k zmernosti in treznosti, da bo srečno in zdravo na srečni in zdravi slovenski zemlji!

Josip Kosec, župnik v Kamnjah.

Umrli je mož! Tako kličemo s tužnim srcem, ko naznanjamo prežalostno vest, da je preč. g. Josip Kosec, župnik v Kamnjah, podlegel bolezni, ki ga je trla že kakih deset let. Trikrat so ga sedaj operirali na črevih v bolnici usmiljenih bratov. Po tretji operaciji minuli terek je bil že tako slab, da so zdravniki zgubili upanje, da bi mu rešili življenje. Zvečer ga je obiskal prevzvišeni knezonadškoof dr. Frančišek Sedej. Včeraj zjutraj ob treh je izdihnil svojo blago dušo.

Blagi pokojnik je bil rojen dne 9. maja l. 1866. v Gorici. V mašnika je bil posvečen dne 7. okt. 1888. Po ordinaciji je bil imenovan za kateheta supl. na c. k. vadični v Gorici. Dne 21. avgusta 1889 je bil imenovan za kaplana v Cerknem, kjer je bil po smrti dekana Jerba tudi župni administrator. V Cerknem je ostal do 17. maja 1893., ko je bil imenovan za kurata v Novake. Tam je služboval do l. 1898. Dne 27. sept. l. 1898 je bil investiran za župnika v Kamnjah, kjer je ostal do svoje smrti.

Blagi pokojnik je bil zelo inteligent, resen in priden duhovnik. Našemu listu je bil stalen so-trudnik. Spisal je več podlistkov na pr. Gabriel Garcia Moreno, životopis katoliškega politika, l. 1901. Judovski program v letošnjem letniku itd. Poleg tega je spisal za naš list še brez števila dopisov, poročil in drob-tin. O njegovem cerkvenem delovanju pričajo cerkve, v katerih je služboval, pričajo bratovščine, priča Marija dru-

žba in telovadno društvo »Orel«. V Kamnjah je pastiroval več let sam, čeprav so tam tri šole, ki zahtevajo za kateheta obilo dela.

Preč. g. Kosec je bil vnet zagovornik družbe abstinentov in je se vseni močni delal propagando za zdrženost in zmernost našega ljudstva. Bil je dolgo vrsto let popoln abstinent.

V tem zmislu je govoril v raznih društvih v Gorici in na deželi. Pobjal je škodljivo pijančevanje in dajal v zmernosti sam lep zgled. Bil je izvrsten govornik.

S težkim srcem se poslavljamo od njega. Pogrešali ga bomo zelo. Delo, ki je je on opravljal, bo mogel težko kdo sam opravljati. Pri tem je bil še vedno bolehen, da je moral o počitnicah zdravja iskati. Lansko leto je bil v Slatini, letos se je podal v Karlsbad. Zdravja pa ni mogel več zadobiti.

Njegovi dragi materi, ki je živela pri njem v Kamnjah, izrekamo iskreno sožalje.

Pogreb bo v petek ob 7. uri zjutraj iz mrtvašnice usmiljenih bratov v Gorici. Truplo se prepelje v Kamnje, kamor dospe okoli 10 ure.

Večna luč naj mu sveti! Vsemogočni naj obilo poplača njegov trud!

Liberalci in duhovniki.

»To dvojje pa že ne gre skupaj« bodo rekli naši dobri bratci. Lahko in rad verjamem, saj so liberalci in naši in drugod po svetu ravno istega mnenja. In vendar — vem, da se celo dobri prijatelji ne spominjajo tako pogostoma drug drugega, kakor liberalci in vsa podobna kompanija katoliških duhovnikov — res, da ne s posebno ljubeznijo, temuč tako nekako, kakor Črnogorci Turkov!

Čudno, kaj ne? Saj vendar hočejo veljati za poštenjake, a ravno stan duhovnikov ima najmanjši odstotek hudodelcev, kar spričuje kriminalna statistika. Liberalci — poštenjaki bi morali takemu stanu pač slavo peti in želeti, da bi se upljiv tega stanu vedno bolj širil — a ga napadajo, kjer in kolikor morejo!!

Duhovniki so pač stan omikancev in liberalci, ki hočejo veljati za omikane bi morali pač spodobno spoštovati tak stan, a vidimo, da imajo pač večkrat pohvalno besedo za — učitelje in med njimi tudi več svojih prijateljev in pristašev (a ne najbolj!) — duhovnikom pa —brce! (Pač hvalevredno zanje, da so z malim zadovoljni. Stavec.)

Marsikomu se je že milo storilo, ko je videl zaničevati one, katere je poznal dobro, da tega niso zaslužili, od katerih je prejel že marsikako dobroto, slišal sem že opazko: »kako more Bog kaj takega dopustiti« in vendar je stvar čisto naravna, pride kar sama ob sebi in bo vedno enako do konca svetá. — Že v stari zavezi so preganjali preroke, celo morili so jih, preganjali in morili so začetnika naše vere, Kristusa, preganjali in morili so apostelje in učence Kristove, kakor jim je že sam prerokoval. »Učenec ni nad učenika, so mene preganjali, vas bodo tudi«. — To je pa kristijanom viden znak, kje je prava Kristusova cerkev. Zakaj pa vsi nasprotniki Kristusovi pusté tako lepo pri miru judovske rabine in protestantske pastorje in ruske pope? — Znamenje, da niso »Njegovi učenci«, ker niso preganjani!

Na svetu je vedna vojska med božjim kraljestvom in med pekлом — in v vojski na koga streljajo? Na otroke? na žene? na starčke? Te vojaki pogledajo, a še zmenijo se ne zanje, češ:

Narodni kolek v prid »Šolskemu Domu« se dobi v trgovini Katoliškega Tiskovnega Društva in v »Narodni Tiskarni« v ulici Veturini št. 9.

»Kedo se bo s temi bojeval, saj ti nisi nevarni!« K večjemu kaki Turki so včasih vse pomorili, kar jim je prišlo pod pest — a še turški sultan je izdal v sedanji vojski zapoved, da ne smejo mirnim prebivalcem turški vojaki nič hudega narediti, češ, naj vidi svet, da so tudi Turki že omikani narod!

Manj omikani, kakor Turki pač naši liberalci ne bodo hoteli biti in se toraj ne bodo vojskovali s takimi, ki liberalizmu niso nevarni.

V vsaki vojski pa streljajo v one, ki so nevarni, v oborožene vojake, še raje pa v častnike, v generale; kakšno veselje, ako bi mogli ubiti, ali vsaj ujeti celo vojskovodjo!!

Isto je v vojski za duše — drugoverske pastirje se pusti pri miru — nisi nevarni, peklenski vojski ne naredé škode, papež, škofje in duhovniki — katoliški seveda — te pa dajmo! Tudi neduhovnike, ako so bojeviti, oboroženi, nevarni liberalizmu in tovaršiji, na te pa z vsem orožjem, od mesarskega noža do kanonov.

Znano je menda še, da so že pisali pri nas, da treba dati s »krampom« po glavi onemu, ki bi daroval kako miloščino za papeža. (Toraj so vendar lujsi, kakor Turek, saj papežu je že dala desetico tudi kaka stara ženica, altstari možiček in takim bi Turki ne dali več s »krampom«. Stavec.) — Tega bi hoteli izstradati. Kaj so že vse napisali proti škofom in proti duhovnikom! To pa poštenih kristijanov kar čisto nič ne moti, saj je Kristus sam naročil svojim apostolom: »kdor vas posluša mene poslušaj«, tega se bodemo vedno držali v vseh rečeh, ki se tičejo vere v zasebnem in v javnem življenju, da se ne bodemo motili, imamo poročstvo Kristusovo, ki pač nekaj več velja, kakor en umazan liberalen papir — in prepuščamo drugo polovico Kristusovega reka: »kdor vas zaničuje, mene zaničuje« prav radi liberalcem, ako jim je tako po vseči.

»Toda ti duhovniki niso pravi, imajo napake!« O, to vedo že sami, zato pa tudi molijo pri vsaki sv. maši: mea culpa in, ali ni vedel za to že Kristus takrat, ko jim je naročeval, naj gredo učiti, a ljudem poslušati jih? Poročstvo za nauk je prevzel Odrešenik sam brez pogojnó! Katoličanom zadostuje, da je duhovnik postavljen od cerkvene oblasti in, dokler je na svojem mestu po volji svojih cerkvenih predstojnikov, toliko časa imajo katoličani dolžnost poslušati jih v vseh verskih zadevah.

Ako bi pa kateri duhovnik ne opravljal svoje službe, kakor gre, ali, ako bi krive nauke začel učiti, vemo, kam se obrniti, vemo, kedo je postavljen, da odpomore! — Kedar bodo liberalci pokazali mesto v evangelju, kjer je Kristus nje postavil za nadzornike svoje cerkve, pa naj zahtevajo, da jih bodemo poslušali!

Izredni občni zbor »Gospodarske zadruga za goriško okolico«.

V nedeljo, dne 13. t. m. je imela »Gospodarska zadruga, izredni občni zbor, v svrhu poročila o letošnji trgovini s krompirjem. Zborovanje se je vršilo v Gorici v gostilni pri »Jerasu« med 2. in 6. uro popoldne.

Udeležilo se je tega zbora nad 200 članov iz vseh v zadrugi zastopanih občin. Zborovanje je otvoril predsednik zadruga Ivan Mrmolja.

Računsko poročilo.

Poroča poslovodja zadruga gosp. Franc Mikuš. Zadruga je v letošnji sezoni nakupila 404 vagonov krompirja. Nakup stane zadrugo z vrečami in drugimi stroški 389.455 K. Prodan je bil za 393.200 K. Krompirja so dale zadrugi

posamezne občine: Štandrež 148 vagonov, Št. Peter 24, Vrtojba 60, Bilje-Orehovlje 37, Sovodnje 28, Miren 26, Peč 13, Kras 13 vagonov. Ostali kraji: Gorica, Solkan, Podgora in Furlanija skup 51 vagonov. Povzel je nato besedo predsednik zadruga Ivan Mrmolja ter navajal

koristi zadrugarjev.

Z gotovostjo smemo trditi, da je zadruga tudi letos članom in nečlanom prodajalcem krompirja pridobila stotisoče z vzdrževanjem po cele tedne enotnih cen, kar se pred obstojem zadruga ni nikdar zgodilo.

Boji z ostalimi trgovci s krompirjem.

Imeli smo tekom trgovanja hud boj z ostalimi trgovci s krompirjem za ustanovitev zadruga, a iz boja prihajamo kot zmagovalci. Kar je bila še l. 1910, družba Bombig, Lutman, Maraž pod naslovom »Landesprodukten Export«, to je letos naša zadruga, namreč najmočnejša tvrdka na trgu s krompirjem v Gorici. Da smo zmagali, ne gre zasluga samo vodstvu, temveč tudi vam za vaše zaupanje in zvestobo. Zaupni shod 23. junija ravno tu je odločil obstoj zadruga. Takrat ni bilo še sklenjeno, da se imajo člani podvreči izročitvi krompirja zadrugi brez naprej določati cene. Ta sklep se je pozneje upeljal in je ostale trgovce s krompirjem zbegal, ker niso znali po kakšni ceni bode zadruga plačevala krompir. Njih agitacijsko sredstvo »mi plačamo več kot zadruga« je bilo s tem sklepom ovrženo in mi smo nadalje mirno nakladali svoje vagone. Ne dajte se begati torej tudi zdaj ne od trgovcev in njih agentov, ki kriče po krčmah, da zadruga mora letos izkazati mnogo dobička. To je le njih hujskarija: vedite, da so vas ravno ti strašili med trgovino, da je zadruga izgubila 36.000 K, katere boste morali dokladati. Kdor ni član zadruga, nima nas nič učit ali svariti. Kdor je resničen prijatelj kmeta, ne more govoriti proti zadrugi, temveč bo istega za zadrugo še spodbujal.

O dobičku zadruga.

Znano vam je, da zadrugi ni namen, da bi zadruga kot taka imela mnogo čistega dobička, temveč da plačuje po kolikor mogoči visoki ceni svojim članom krompir, zaračunavši si režijske stroške; morebitni čisti dobiček se pripisuje rezervnemu zakladu. Tudi tega ni

pričakovati v tako kratkem času, ker če si hočemo pridobiti odjemalce, moramo delati brez dobička, drugače bi ostali isti pri svojih starih 30 letnih zalagateljih.

Izid trgovine.

S popolnim zadovoljstvom in po stari kmečki navadi moram reči: »Hvala Bogu! — dobro se nam je izteklo.« Nobenega strahu ni več. Zadruga ni imela nikakšne zgube ne na blagu ne na tirjativah, razen kakšnih malih popustov.

Beseda »zadruga« straši po Goriškem.

Polom »Trgovske« in »Mizarske zadruga« straši pred združništvom, nasprotniki uporabljajo to tudi proti naši zadrugi. Razložil vam bodem nevarnost pri naši zadrugi. Jamstvo za vsak delež znaša 200 K. Vsak boljši posestnik mora imeti 2 deleža, torej znaša njega jamstvo 400 K. V najslabšem slučaju torej more zgubiti 400 K. Jamstvo vseh deležev pri zadrugi znaša nad 120 tisoč kron, torej bi morala zadruga izgubiti stotisoče, da bi člani izgubili celo jamstvo deleža. To pa je izključeno, da bi imeli take ogromne zgube. Jaz sodim da je zadruga najnevarnejša leta za zgubo že prebila, ker začetek je bil pri nas težak, kolikor glede spoznanja odjemalcev tako radi privadbe kmeta za dovažanje zdravega in za trg sposobnega krompirja. Vendar pravi zadrugar mora biti na vse pripravljen, tudi na najslabše. Najhujše torej, kar se more našemu zadrugarju zgoditi, je izguba 400 K.

Zguba pri »Trgovsko-obrtni zadrugi« v Gorici je vse kaj drugega kakor pri naši zadrugi. Tam ni imel član od zadruga nikake koristi, kakor da si je izposodil denar na obresti. Tukaj ima kmet letno velike dobičke, da prodaja krompir po višjih cenah kakor bi ga prodajal, ko bi ne bilo zadruga. To sami priznavate, ko pravite, da tudi če bi letos plačali celo jamstvo deležev, ne daste nič svojega, marveč oni denar, ki ste ga boljši posestniki v tem letu dobili od zadruga več kakor če bi iste ne bilo. Zadruga deluje pa že 3 leta z ravno istim uspehom v korist vseh pridelovalcev krompirja, članov in nečlanov z vzdrževanjem višjih cen. Torej je že 3 letni ne enoletni dobiček in nobene izgube. (Dalje pride.)

Vojna na Balkanu.

Požar je vsplamtel. Gori tako, da bo težko omejiti ogenj. Oči celega izobraženega sveta so obrnjene na Balkan. Vse pričakuje z napetostjo, kaj pravijo najnovejši brzogajvi in telefonska poročila. Vse je nestrpno in se poprašuje, kaj bo, kaj bo, kdo bo zmagoval, kdo ponese venec zmage s krvavega plesa. Take vojske, kakor je sedanja na Balkanu ni videla Evropa zlahka. Turek je velik, močan, grozen, brezsrčen. Vsi se ga spominjajo z grozo in naše kmečko ljudstvo s strahom izgovarja besedo Turek, kajti v Turku vidi poživiljenega človeka, ki je žejen krščanske krvi. Naše ljudstvo se Turka spominja še izza pripovedovanja, ko je oblegal naš Dunaj in ga je poljski kralj Sobjeski pregnal iz predmestja dunajskega. Turek navadno ne odjenja toliko časa, dokler giblje.

Na drugi strani pa stojijo štirje zavezniški skupaj, Črnogorci, Bolgari, Srbi in Grki. Navdušeno je to ljudstvo za vojsko. Svojo domovino ljubi to ljudstvo neizmerno. Zato je pozdravilo z ognjevito ljubeznijo proglašenje vojne proti Turku. Le en vzgled navedimo, kakor ljubezen je ucepljena v srcih Črnogorcev za svojo domovino. Poštena Črnogorka, kmečka žena, imela je tri sinove in moža še pred 14 dnevi živa in zdrava. Ko je zapelavojna tromba so

vsi trije sinovi, najmlajši je imel 16 let, se podali v vojsko. A tudi mož je šel in pustil ženo samo doma. Šli so mož in mlajši sin prostovoljno v vojsko. Nesreča je hotela, da so turške krogle prestrelile prsi očeta, najmlajšega in pa starejšega sina, medtem ko je turški handžar prebodel srce srednjega brata. Mati, Črnogorka je vse to izvedela. Imela je še enega sina, ki je bil črkostavec na Reki. Pisala mu je in v pismu rekla: Ljubi sin! Pridi domov in podaj se v vojsko za domovino! Glej, tvoj oče in trije bratje so padli za domovino! Prosim te pridi še ti in primi za orožje. — Tvoja mati te kliče! Izpolni ji to željo! Častno je, bojevati se za domovino! Ne vstraši se! — In res, dobri sin je koj popustil delo v tiskarni in s prvim vlakom odpotoval na bojišče. Taka je ljubezen balkanskih narodov do svoje domovine.

V naslednjem podajamo najnovejša poročila z bojišča:

Črnogorska armada napreduje. Zmaga Črnogorcev.

Črnogorci zmagujejo Turke na vseh straneh. Sedaj se pričakuje, da naskočijo Skader z več strani. Vsaj tako se glase najnovejša poročila, ki pravijo, da se pripravljajo na odločilen pohod proti Skadru, in čete so se od vseh strani za-

čele pomikati proti mestu. Severne čete pod generalom Lazovićem so odkorakale iz Tuzija ter stoje že prav blizu, južna kolona je zavzela po hudem boju vrhove okoli Belaja ob Bojani, ter mesto zasedla. Še v nedeljo proti večeru je začela črnogorska artilerija obstreljevati Taraboš.

Uradno se poroča, da je v nedeljo dopoldne črnogorska vojska zavzela Gusinje po nepopisno krvavem boju, kakršnega dosedaj v tej vojni še ni bilo. V Gusinju je bilo 15.000 Turkov in mohamedauskih Albancev. Podrobnosti o boju še manjkajo, samo toliko je do sedaj znano, da je bilo klanje na obeh straneh tako, da ga doslej še ni bilo.

Podrobnosti o črnogorskih bojih in zmagah. — Grozno klanje. — Človeška kri teče v potokih.

Pa so junaki Črnogorci. Evropa je mislila, da z enim turškim mahljajem bodo Črnogorci »hinc«. A dejstva govore danes drugače. — Koso naskočili Črnogorci Tarabošobili popolnoma v ognju. Kroglesožvižgale okoli ušes kakor muhe. Težki oblegovalni topovi so bruhali smrtni ogenj na Taraboš tako dolgo, dokler niso zavzeli nekaj malih trdnjav. Kupi mrličev, zdihujočih ranjenec in zevajočih ran je bilo videti. Grozen prizor. A še zdravi in živi ostali Črnogorci so šli preko mrtvih teles naprej in naprej. Za Taraboš se bije še hud boj.

Malo turško mestece Beran je padlo tudi Črnogorcem v roke. Pri tem napadu so zajeli Črnogorci 400 Turkov in 15 topov.

Črnogorci so dosedaj zaplenili in ugrabili Turkom okoli 50 topov, nešteto pušk in streljiva. A ujeti turški vojaki imajo tudi mnogo denarja s seboj, živila i. t. d.

Malisori pristopajo od kraja k črnogorski armadi. Le v enem pretečenih dni jih je pristopilo 1500 mož.

Sedaj so Črnogorci pred Skadrom in najbrže se bije tam hud boj. V mestu je 12.000 katoličanov, ki žive v strahu, da jih Turki pokoljejo.

V mestu Tuzi, katero so zavzeli Črnogorci Turkom se že razširja smrad vsled nepokopanih mrličev.

Po velikem prelivanju krvi so Črnogorci zavzeli Gusinje z bajonetnim napadom. Zabadali so se eden drugega Grozno mesarsko klanje.

Strašni boji so se vršili v Plavi. — Turške žene in otroci so se bojevali s turškim vojaštvom vred proti Črnogorcem. Padlo je na obeh straneh 1200 mož. Plavo so Črnogorci osvojili, ko je že gorelo.

Turško mesto Tuzi s 4000 možmi se je udalo Črnogorcem.

Nad 6000 turških ujetnikov imajo Črnogorci.

20.000 Črnogorcev koraka proti Skadru. Pričakuje se grozno klanje.

Črnogorcev je dosedaj padlo v vojski nad 4.000 mož.

Črnogorci oblegajo Skader. Vsled tega je začelo primajkovati v Skadru živeža. Turška posadka se pripravlja na beg.

Kako se bojujejo Srbi?

Srbi tudi prodirajo proti Kosovemu polju in pričakuje se grozne bitke tamkaj, ki bo takorekoč odločilna. V dosedanjih bojih ni padlo še mnogo mož. A zdi se, da čaka srbsko vojsko grozna poskušnja.

Čete generala Živkovića so v nedeljo zasedle Novo Varoš po hudem boju ter prodirajo sedaj proti Prepolju. Nahajajo se 15 km od meje.

V nedeljo zjutraj so bili Srbi zavzeli Podujevo ter napravili bogat plen. Dobili so 1 zastavo, 80 šotorov, 110.000 patron ter mnogo druge municije. Vjetniki pravijo, da sta se nahajala v Podujevu dva turška regularna polka, 6 tabarov Arnavtov in 3 baterije.

Uradne vesti javljajo, da so zasedle srbske čete Podujevo in zaplenile

mного vojnih potrebščin. V zavzeti pokrajini so takoj postavili srbsko oblast.

Srbska hrabrost. — Grozni boji.

Srbska armada je tudi hrabra. — Srbska armada se približuje Sandžaku. Enako koraka eden del srbske armade proti Ristovac-Skopljn. Srbska vojska se se je bila z arnatskimi četami in jih premagala. Mrličev je bilo na obeh straneh mnogo. Zdi se, da se bo bila huda bitka s Srbi pri Küstendilu. Turška armada Zeki Paše šteje 100.000 mož. Srbska armada je prodrla do torca 10 kilometrov daleč od meje v notranjost Turčije.

Srbi so zasedli vrhove planine Rujan. Od tam korakajo Srbi proti Prištini, katero so baje tudi že zavzeli.

Srbi so zavzeli Novo Varoš in se nameravajo s Črnogorci združiti pri Prijepolju.

Poroča se, da so Srbi prodrli že tik pred Kumanovo. Če pade Kumanovo, potem imajo Srbi odprto pot do Skoplja.

Turki so napadli srbske čete v okolici Novega Pazarja. Padlo je nad 1000 Turkov. Enako je padlo mnogo Srbov. Srbi so si že priborili nekaj važnih postojank pri Novem Pazarju, in so danes že tik pred njim. Grozne granate švigajo v mesto. Tu se obeta klanje.

Srbi oblegajo Skoplje, in njih čete prodirajo naprej na celi črti. Tretji vojni zbor srbski koraka potem, ko si je osvojil Pristino proti Kumanovem. — Srbi so baje Kumanovo že zasedli. Turki so se odtod umaknili proti Skoplju.

Srbi so si osvojili tudi Sevnico in Novibazar, kjer so postavili srbske oblasti. Srbske izgube so izredno velike, a še večje so turške izgube.

Kako se bojujejo Bolgari.

Bolgari pred Odrinom.

Bolgarske čete so se že približale Odrinu in so zasedle baje dve turški utrdbi. Po drugih poročilih se nahajajo bolgarske čete 10 kilometrov oddaljene od Odrina.

Bolgarske čete so v soboto popoldne zasedle oba bregova Marice pri Mustafa paši. Tekom popoldneva se je bolgarskim četam posrečilo zasesti tudi Mustafa pašo, kjer so zaplenili mnogo živeža in krmil. Turki so hoteli razstreliti železniški most čez Marico, kar se jim pa ni posrečilo. Most je bil le malo poškodovan. Električne naprave, brzogajne postaje in telefonske zveze so nepoškodovane. Turki so se umaknili proti Odrinu. Sledil jim je močan bolgarski oddelek, ki je prodrl do prvih predutrdb. Bolgari so vjeli nad 100 Turkov predno so dospeli do prednjih utrdb Odrina. Neprestano se bližajo bolgarske čete mestu, ter so zavzele že več pozicij v okolici Odrina.

Napredovanje Bolgarskih čet.

Turki povsod potisnjeni nazaj.

Iz Sofije poročajo dne 22. t. m. Bolgarska vojska, ki je prekoračila mejo, je razdeljena v dva vojna oddelka. — Eden teh ima nalogo, da si osvoji Odrin, drugi pa ima nalogo, prodreti preko Seres do Soluna. Vshodna armada, ki je zopet razdeljena v dve diviziji, je glavna armada. Ena teh divizij koraka v dveh oddelkih čez ravan Teke in je dospela do Kirkilisa. Druga divizija pa si je že osvojila dve predutrdbi Odrina in se pripravlja, da obkoli popolnoma mesto Odrin. Ako bi prišlo tu do odločilne bitke, je skoro gotovo, da bi obe imenovani diviziji bili udeleženi pri tej bitki. — Na zapadnem delu so bolgarske vojne sile razdeljene v tri vojne zборе. Prvi teh koraka iz Stanimaca proti Tamrasu proti Mertu. Drugi koraka po ravani Struma in je namenjen obrtni se proti Kresni in Mebriku. Tretji pa koraka čez ravan krivo proti Kumanovem in ima namen, združiti se s srbsko armado pri Skoplju.

Od druge strani se pa poroča, da je pri Kirkilisu bitka že pričela in da se od obeh strani bojujejo z vso srditostjo. —

Turške pozicije so jako močne. Do 22. t. m. popoldne je padlo baje že 2000 Bolgarov. Ranjenih pa da je 4000. — Utrdbe pri Čermenu so Bolgari izvojevali. Naskočilo je 10.000 Bolgarov z bajoneti omenjene utrdbi. Boj na obeh straneh je srdit in je podoben bolj mearskemu klanju. Nbroj turških vasi se nahaja v plamenu. En oddelek bolgarskih vojakov je bil od turškega topništva popolnoma uničen. Ker se turško prebivalstvo jako izdatno soudeležuje vojnih spopadov in so tamošnji turški kmetje napadli neki transport turških ujetnikov in so ujetnike oprostili, so Bolgari vas Tamroš upepelili. — Na cesti z Nevrokopa pri Kresni so trčili Bolgari ob neki turški vojaški oddelek, kjer je bilo ujetih 1200 Turkov.

Hrabrost Bolgarov. Na vagone mrličev. Ljudje se sečejo kakor seče mesar vola.

Bolgari so tudi hrabri vojščaki. — Padlo jih je že več tisoč mož. Ko so se Bolgari približali Odrinu in so naskočili utrdbi, jih je padlo 3000. Grozno! Boj za Odrin se bje dalje. Pravijo, da koncem tega tedna pride pri Odrinu do bitke, v kateri se bo bilo 100.000 vojakov.

Mustafo Pašo so Bolgari zavzeli z velikimi izgubami.

Bolgari se pomikajo sedaj proti Odrinu in Kirkilisu. Nekateri listi pišejo celo, da so Bolgari zajeli 20.000 Turkov pri Kirkilisu. Ta vest ni še potrjena. Te bitke da se udeležuje 260.000 mož. Klanje je grozno. Topovi grmijo celi dan. Mrličev da je na vagone, eni brez roke, drugi brez glave, noge, ušes, slepi itd. Strašen prizor. Pravijo, da bo ta boj skoraj odločen za celo vojsko.

Pretresljivi prizori se vrše na bojišču. Poroča se, da ranjenci zdihujejo, da se kamnu smilijo. Joka in trpljenja je mnogo. Tu zdihuje eden s prestreljenimi prsi in kliče na pomoč ženo, mater, otroke, tamkaj pa se bori s smrtjo mlad junak, ki mu je komaj mah prisilil na dan. A zdravi vojaki gredo v boj s tako navdušenostjo kot bi šli na »ohcete«. — Grozne slike!

Po najnovjših poročilih se bje koli Kirkilisa hud boj. Bolgarske vojne čete, ki so zapletene v to bitko, znašajo kakih 200.000 mož. O približnem številu v tej bitki se bojujočih Turkov ni nič znanega. Resnico o izidu te hude bitke se bode izvedelo šele po par dneh. Poročila si danes jako nasprotujejo. Poročila od bolgarske strani zatrjujejo, da zmagujejo Bolgari na celi črti, dočim trde turška poročila in poročila Turkom prijaznih inozemskih listov, da so Turki na celi črti zmagovalci ter da so se začeli Bolgari pomikati nazaj proti meji.

Tako n. pr. pravijo bolgarska poročila, da se bojujejo na obeh straneh z največjim naporom, Turki so povsod bili pregnani iz svojih pozicij. Nekateri predutrdbe pred Odrinom so zasedle bolgarske čete. En bolgarski oddelek, nahajajoč se na obrežju Črnega morja, je napredoval proti Nisi.

Turška poročila pa poročajo o neki veliki bitki, ki bi se bila pri Marašu in ki je trajala 9 ur. In v tej bitki da so bili Bolgari popolnoma tepeni.

Kakor rečeno: Resnica izvedela se bode šele čez par dni. Le eno je gotovo, da so boji skrajno krvavi in da se na obeh straneh hrabro vojskujejo.

Tudi Grki »žehtajo« Turka.

Tudi Grki zmagujejo Turka. Naj-novejše poročila pravijo, da so Grki blokirali s svojimi vojnimi ladjami turški otok Lemno, ki bo moral pasti Grkom v roke. Turška posadka na tem otoku šteje 200 mož. Čuje se že gromenje topov. Padec pričakujejo vsak hip.

Grška armada je 21. t. m. po štiriurnem boju zavzela Elasono ter pritiskala Turke proti Sardanoporonu. Tam se nahajajo grške zasede, v katerih se koncentrirajo vse severno grške prebival-

Tukaj podajamo našim čitateljem zemljevid, kjer se vrši krvavi boj. Zgoraj na skrajni levi je Črnogora, na sredi Srbija, na desni Bolgarija, spodaj je Grška. V sredini pa je Turčija. Žal, da se ne more dobiti slovenskega zemljevida. A kdor je le količka večš nemščine si bo že znal pomagati s tem zemljevidom.

stvo. Pri Elasoni so zavzeli Grki vse holme ter se pripravljajo na odločilno bitko.

Pozno v nedeljo je prdril glas, da je razdejala grška flota važno železnico Solun-Dedeagač in izkrcala precejšnje čete.

Grške čete so zasedle z nevelikim bojem Diskato. Pri tem boju je padlo 1300 Grkov in še več Turkov. Grki so zaplenili Turkom več milijonov kron in živeža.

Grške ladje so zasedle po hudem boju otok Lemnos in ujele 500 Turkov.

Grki so zavzeli mestece Kastno. Mrličev je cele kupe. Nepopisljivi prizori se odigravajo na bojišču.

Grki so sedaj na poti proti Janimi v Evpiru ter blokirajo Preveso. Kedar pride do hudega boja v tem kraju, ni še gotovo. Govore, da tekom treh dni. Najnovejša poročila pa pravijo, da že grme grški topovi nad Preveso in Turki bijejo obupen boj.

Grki so zasedli po hudem boju Ser-vio.

Kaj pa Turek?

Turek še vedno upa, da vendar se mu ne bo taka slabo godilo. Mogoče da bo to res. Kajti priznati moramo, da Turek je močan in da je že marsikatero vojsko skusil. Turek bo zadovoljen, da ne posežejo v to vojsko druge države, sicer bi se mu še slabše godilo. Sicer pa se Turek boji, da v slučaju neuspelih balkanskih državic proti njemu ne bi nastopila mogočna Rusija. Rusije se Turek boji.

Sicer pa tudi v Carigrad prihajajo vesti o turških »zmagah«, katerim pa se more le malo verjeti.

Turki imajo zbranih okoli Drinopolja 190.000 mož in 80 baterij. Poleg tega še 300.000 mož po drugih krajih Makedonije. V Mali Aziji čaka 110.000 mož na prevoz v Evropo.

Turka grizejo in ujedajo torej na treh straneh. A stari Osman ima oslovsko trdo kožo. Zadnja poročila pravijo, da Grki zahtevajo Kreto in Empir seveda če premagajo Turka.

Govedorejske razstave.

Razstava goveje živine, ki se je vršila dne 17. t. m. v Gorici za pol. okraj gor. okolice z občinami Dolenje, Kožbana, Medana in Biljana izvzemši občino Ločnik je bila lepa. Nagrade so dobili:

V I. razredu: biki junci: je dobil prvo darilo Anton Klinec iz Vipolž, drugo A. Cijan iz Bilj, tretje Ant. Karmelj iz Podgore, četrto Jos. Remec iz Vitovelj; to je 40, 30 in 20 K; po 15 K so dobili: Jos. Srebernič in Jak. Komel.

V II. razredu: Krave in junice za pleme: po 50 K: R. Pavlin iz Solkana, J. Savnik iz Bilj; 40 K Fr. Gorkič iz Vrtojbe; po 30 K: A. Kulot iz Gorice,

I. Makuc iz Št. Andreža, Jos. Kulot iz Gorice; 20 K I. Gironcoli iz Vrtojbe. Potem je bilo še več daril po 20 in 10 kron. Tudi na letošnjih razstavah se je pokazal lep napredek posebno pri mladi živini.

Dne 18. t. m. se je vršila v Kana lu govedorejska razstava, na kateri so dobili nagrade sledeči in sicer:

Za bika: Jožef Manfreda, Lom št. 51, K 25 — Andrej Zelinšček, Svink št. 84, K 15 — Ivan Pregelj, Lom št. 27, K 15 — Jožef Šuligoj, Kal št. 112, K 10 — Franc Gorjup, Vrh št. 12, K 10. — Za krave: Jožef Čargo, Ročinj št. 93, K 25 — Martin Berlot, Gor. Vaš št. 52, K 20 — Jožef Pregelj, Lom, K 15 — Rafael Zimic, Deskle št. 180, K 10 — Andrej Gerbec, Ročinj št. 139, K 10. — Za junice: Jožef Križnič, Ročinj K 30 — Miha Mavrič, Skale št. 147, K 25 — Ivan Čargo, Anhovo št. 13, K 20 — Štefan Škodnik, Bodrež št. 3, K 15 — Jožef Šuligoj, Goljevec št. 57, K 10 — Jožef Pregelj, Lom št. 26, K 10 — Andrej Rahotina, Ročinj št. 39, K 10. — Na razstavo je bilo prignanih 10 bikov, 10 krav in 17 junic.

Dne 19. t. m. se je vršila na Cesti pri Sv. Križu govedorejska razstava. Nagrade so dobili in sicer:

Za bika in bikice: Silvester Lokar, Lokavec št. 162, K 30 — Anton Samic, V. Žablje št. 55, K 20 — Henrik Čermelj, Vrtovin št. 112, K 20. — Za krave: Andrej Krkoč, Kamnje, K 20 — Josip Besednjak, Rihenberg št. 139 K 10 — Franc Šček, Sv. Križ št. 27, K 10. — Za junice: Ivan Kerševan, Črniče št. 111, K 40 — Henrik Čermelj, Vrtovin št. 112 K 30 — Franc Bajc, Skrilje št. 86, K 30 — Anton Ravtar, Skrilje št. 1, K 15 — Jožef Pirjevec, Selo št. 39, K 15 — Franc Furlan, Kamnje K 10 — Anton Bavčar, Selo št. 71, K 10 — Janez Ipavic, Črniče št. 1, K 10 — Jožef Tominc, Ajdovščina, K 10 — Franc Vodopivec, Kamnje K 10 — Jožef Čuk, V. Žablje K 10 — Ivan Leban, Črniče 2, K 10 — Franc Vodopivec, Kamnje K 10 — Alojzij Rustja, Skrilje št. 59 K 10. — Na razstavo je bilo priznanih 5 bikov, 9 krav in 41 junici.

Politični pregled.

Državni zbor.

V torek se je sešla poslanska zbornica k jesenskemu zasedanju. Pri vstopu justičnega ministra Hohenburgerja so češki radikali kričali: »Doli z njim!« Na dnevnem redu je bila kot prva točka nadaljevanje prvega čitanja zakonske predloge o epidemijah. Nato je predložil finančni minister zbornici proračun za leto 1913, katerega je tudi nekoliko obrazložil. Proračun izkazuje sicer par stotisoč kron prebitka, ki se zna pa z ozirom na dogodke na Balkanu v najkrajšem času spremeniti v ve-

lik deficit. Proračun izkazuje in sicer: stroški 3.137.202.566 kron, dohodki 3.137.481.539 kron, torej prebitka 278.973 K.

Včerajšnja seja poslanske zbornice je končala z grdim škandalom. Povod temu škandalu je dal predrzni nastop dunajskega mestnega magistrata, ki je dal češko šolo na Dunaju zopet zapečatiti, čeprav je nižjeavstrijsko namestništvo zaukazalo, da se mora češka šola odpreti in je v ta namen tudi posebna namestništvena komisija pečate na vratih šole, katera je zapečatil magistra, odrgala. Češki poslanci so v včerajšnji seji v tej zadevi interpelirali ter zahtevali od vlade, da šolo takoj odpre. Vsled tega je prišlo med češkimi in nemškimi poslanci do hudega prerekanja in skoro do spopadov. Hrušč je bil tako velik, da je moral takorekoč predsednik bežati iz zbornice.

Sedanje zasedanje bode trajalo le še do prihodnjega četrтка.

Cuvaj torej gre.

Nekateri listi hočejo vedeti, da je Cuvajev naslednik že določen in da Cuvaj že v kratkih dneh odstopi. Pravijo pa tudi, da mu bode pri tej priliki podeljeno ogersko baronstvo. Vedere-mo!

Darovi.

Jubilejni darovi za Slovensko Sirotišče:

P. n. gg. Ivan Mozetič, Dornberg 20 vin., Rudolf Drufovka, trgovec 1 K; Anton Mihelj, Vrh 40 vin; Josip Reščič, Sv. Peter pri Gorici 50 vin; Ivan Mihelj Brje 20 vin; Nekdo iz Zalinberga 20 vin; Alojzij Gril, mizarski mojster, Štandrež 40 vin; Alojzij Ličen, Vas 20 vin; Nekdo v Gorici 50 vin; v nabiralniku v gostilni g. Antona Fon 2 K; N. N. 1 K.

P. n. gg. v Kana lu: Martin Makarovič 1 K, Katarina Bavdaž 1 K, Michael Stanič 1 K, Lucija Makarovič 20 v, Katarina Peternel 1 K, Gvido Ivančič 60 v, Štefan Segalla 1 K, Val. Kofol 2 K, Franc Berlot 2 K, Jos. Marega 40 v, Franc Fleiss 1 K, Alojzij Tefač 1 K, Ant. Podberšič 1 K, Vinc. Valentinčič 60 v, Ivan Brezigar 40 v, I. Katarina 40 v, I. Feltrin 1 K, Jos. Blažič 80 v, Garlatti 1 K, Marija Vidič 40 v, Jos. Vidmar, vikar v p. 2 K, N. N. 20 v, Štefan Valentinčič 40 v. V Gorenji Vasi: Janez Močilnik 60 v, Štef. Goljevšček 20 v, Štef. Karmel 40 v, Terezija Logar 60 v, Anton Rokotina 30 v, Val. Rogač 2 K, Silvester Gabrijelčič 40 v, Katarina Povšič 10 v, Jos. Medvešček 60 v. V Morskem: Janez Stanič 40 v, Anton Zidarič 40 v, Iv. Makarovič 1 K, Neža Vuga 24 v, Jožefa Kralj 20 v, Franc Valentinčič 40 v, Jos. Kralj 20 v, Janez Vuga 1 K, Marija Vuga 1 K, Ignacij 60 v, Franc Brezigar 1 K, Jos. Tomažič 2 K. Gorica: Gorkič 1 K.

Za »Alojzijevišče«:

Veleč. g. dr. Andrej Pavlica 10 K; slavni kuratni urad v Drežnici kot skupilo za nabrano pšenico 51 K; gg. Ivan Reščič, delavec 2 K; Ivan Leban, trgovec, Ročinj 45 kg fižola, Bog plačaj!

Namesto venca na grob prijatelja Jos. Koseca daruje za »Slov. Alojzijevišče 10 in za »Slov. Sirotišče 10 K J. Kopač, svečar v Gorici.

Domače in razne vesti.

Nemški list o hrvatski državi. Nemški list: »Oesterreichs katholisches Sonntagsblatt« piše dne 20. okt. t. l. tako-le: Avstrijski misli na jugu nasprotuje velikoserbska misel se svojo pravoslavno cerkvijo. Velikoserbske misli ne morejo premagati avstrijski bajoneti. To more premagati le ideja katoliške velikohrvatske države pod habsburškim žezlom. Ako zmaga velikoserbska misel, dobi s tem Avstrija smrten udarec. Avstrija mora torej v svojo korist pomagati ideji velikohrvatske države pod habsburškim žezlom do zmage.

Veseli nas, da objavljajo že tudi nemški časopisi članke, ki se bavijo s tem vprašanjem. To je naš ideal, po katerem hrepenimo skupno s Hrvati.

Odbor »Slovenske družbe sv. Rafaela« v Gorici je v svoji seji dne 14. oktobra t. l. je sklenil uljudno naprositi vse častite duhovne urade, naj blagovolijo takoj ko se zgleda pri njih kaka oseba, ki se misli izseliti, ali ko drugače izvedo za kakega izseljenca prijaviti odboru »Slovenske družbe sv. Rafaela« ime in priimek dotičnega ter kraj oziroma prihodnje njegovo bivališče.

Sadjerejcem. Povdarjamo, da se ne sme mazati petrina ali tej enako sestavljeno lepivo za lovljenje pedic naravnost na deblo, ampak da se mora djati oziroma privezati krog debel najprej papirni pas in še-le na tega naj se namaže lepivo.

Za pokončevanje malega pedica na črešnjah priporočamo zlasti novo lepivo »Tree Sticky«, ki je ima v zalogi »Goriška zveza«.

Državna podpora za živinorejo na Goriškem je znašala l. 1912 K 39.826.

Za slovanske ranjence na Balkanu je daroval prof. Ipavec K 5.

Nakup plemenskih bikoŕ za slov. Benečijo. — Obmejne občine v Benečiji so sklenile nakupiti 8 plemenskih bikov. Skušale jih bodo dobiti na Tolminskem.

Kos žeŕza je padel na glavo 38-letnemu Josipu Bernardis iz Turjaka in sicer v tržiški ladjedelnici. Prepeljali so ga v tržaško bolnišnico, kjer je umrl.

Okolu sadnega drevja. — Trebiti sadno drevje začnemo lahko takoj, ko odpade listje. Trebiti se ne sme, ko zmrzuje. Potrebni treba vse pregoste veje, posebno pa one, ki rastejo na znotraj ali navpik.

Največji posestnik na svetu je ruski car. Zemljišča, ki so njegova osebna last, so obširnejša kakor je vsa Francoska. Car dobiva od svoje lastnine letnih dohodkov do 120 milijonov.

Anarhisti zažgali cerkev. Iz Bruslja v Belgiji poročajo: Anarhisti so v Bruslju zažgali cerkev. Cerkev je bilo popolnoma uničena. Zgorelo je tudi več dragocenih slik.

Kakšna je v Avstriji vinska letina? Na Spodnjem Avstrijskem, na Češkem in Moravskem je večji del slaba. Na Primorskem in v Dalmaciji je razmeroma dobra, na južnem Tirolskem prav dobra.

Brzjavni promet s Kreto. C. kr. poštno in brzjavno ravnateljstvo v Trstu naznanja: Zasebne brzjavke v tajnem jeziku in sicer toli šifrovane brzjavke kakor one z dogovorjenimi iz-

razi se v prometu s Kreto do daljne odredbe nedopustne.

Listnica uredništva. Zaradi preobilnega gradiva smo morali izpustiti več dopisov, ki pridejo prihodnjic na vrsto.

Mestne novice.

Kavarna »Central« prešla v laške roke. V torek je bila prodana kavarna »Central« na Travniku. Kupil jo je neki Italijan iz Trsta.

Mačeho zabodel. Minuli petek je 23-letni Anton Žigon, zidar, stanujoč v Gorici v ulici sv. Antona zabodel svojo mačeho Ano Žigon in ji prizadejal več nevarnih ran. Na upitje zabodene mačeha so pritekli ljudje in jo spravili v posteljo. Rane so nevarne. Kot vzrok temu činu se navaja, da sta se sin in mačeha vedno prepirala.

Korni poveljnik Lajtner se je mudil včeraj v Gorici. Ogleдал si je novozgrajeno pijonirsko vojašnico na Rojcah in pa delo pri zgradbi nove vojašnice za oddelek vojakov strelnih pušk.

m Umrla je v Gorici na Gradu p. n. Terezija Peršolja. Bila je v društvu »Skalnica«. Društvenice so ji napravile časten pogreb z društveno zastavo. Pokojnica je bila dobrotnica »Skalnica«. Priporočamo jo v molitev. Naj počiva v miru!

m Nagla smrt žene. — Moŕ zaprt. V torek popoldne je šla Marija Scaletari, žena peka Scaletari k svoji prijateljici v ulici Posta Vecchia. Ko je prišla na stopnjice je rekla: »O kakšnega moža imam« in se pri tej priči zgrudila na tla. Pritekli so ljudje, a pomoči za njo ni bilo več. Ostala je mrtva. — Kmalu nato so aretirali njenega moža in sicer vsled tega, ker je — tako so govorili — ženo vedno trepetal in jo z nogami suval. Pravijo, da jo je močno sunil z nogo eno uro predno je umrla.

Piva se je popilo v Gorici v avgustu 2062 hl in 30 l.

Iz goriške okolice.

g Poŕar v Mirnu. Ob 2. urah ponoči v noči od pond. na torek vzbudil je prebivalce zvon ter nam naznanil, da gori v vasi. Gorela je hiša tuk, mizar-skega mojstra Joŕka Beltrama. Ker je bilo v hiši veliko lesa, ni bilo mogoče gasiti. Zgorela je hiša do tal — pohišnino so rešili. Hiša je bila zavarovana. — Kako je nastal ogenj, se ne ve natančno.

g Voŕjaki avijatikl so ŕe na Vel. Roŕah. V nedeljo so leteli nad Gorico in nad okolico.

g Kronberg. Vabilo k veselici, katero priredi »Kat. slov. izobraŕevalno društvo« v Kronbergu v nedeljo 27. oktobra ob 3. pop. Vspored: 1. Petje. 2. Jurčič-Sterŕaj: »Tihotapec«, narodna igra v petih dejanjih. 3. Šaljivo srečka-nje. Vstopnina: Sedeŕ I. vrste 1 K, II. veste 60 vinarjev. Stojišča 40 vina.

Iz ajdovskega okraja.

a Sv. Kriŕ. »Hranilnica in posojilnica« je štela koncem l. 1912. 67 članov. Tekom leta je pristopilo na novo 22 članov, izstopil nihče. Promet je znašal K 57.133.42. Čistega dobička je bilo kron 397.65. Rezervni zaklad znaša K 629.35. Načelnik posojilnice je preč. g. I. Kordre, ŕupnik.

Iz kanalskega okraja.

kl Anhovo. »Primorec« z dne 18. t. m. ima dopis iz Plavi, v katerem nrgoli neresnic. Na laŕi laŕnjivih kljukcev ne bomo na dolgo odgovarjali. Kdo si upa trditi, da je bila ŕupanu Kriŕniču odvze-

ta beseda, ko je privič govoril? Nesramna laŕ je trditev, da je bila večina navzočega ljudstva proti shodu. Da ni to res je pokazalo navdušeno pritrjevanje ljudstva, ko so govorili naši govorniki. Sicer pa postavlja laŕnjivega kljukca v »Primorec« na laŕ soglasno sprejeta resolucija. — »Primorec« naj dokaŕe, da sta ŕupanova sinova prepepača. Naj dokaŕe, da sta bila zaradi prepepa kedaj kaznovana ali sploh na sodnijo klicana. Ako tega ne dokaŕe je nesramen laŕnjivec.

Še eno: Kanalski ŕupan Kriŕnič se grozno jezi zaradi krasno uspelega shoda. Sicer pa: naj napravi Kriŕnič shod v Kanalu kasneje, če mu je bil anhovski prezgodnji. Anhovci imajo svoje ŕupanstvo, Kanalci svoje. In Anhovci se prav nič ne brigajo, kaj dela kanalsko ŕupanstvo.

Iz tolminskega okraja.

t Veliko premoŕenje šlo na boben. (S Tolminskega.) V neki občini na Tolminskem je bival še nedolgo od tega »bogata« posestnik, trgovec, krčmar itd. Pametni moŕje, ki so dobro poznali tega »bogataša« so nameravali naznaniti pristojni oblasti, da bi ga dala pod varuštvo. A ker so moŕja poznali, da bi se znal tako opravičiti, da bi ostali moŕje v sramoti, so reč pustili. A sedaj je buknil na dan smrad, in tudi sodnija bi imela sedaj, ko je prepozno, dokaz v rokali, da se tega »bogataša« postavi pod »kuratelo«. Vse je šlo na boben. Stari oče, žena in otroci nimajo več svoje strehe, gospodar pa je pobegnil ne vesekam. Pustil je — tako se govori, okoli 200.000 K dolga. — Ta moŕ je veljal za liberalnega zaupnika na Tolminskem. — Nesrečna družina je tako-rekoč pahnjena na cesto. Moŕ je zbeŕjal, ker se je zbal kuratele in sramote.

t Iz Kneŕe. Deklico, ki se je ponesrečila v Podleskovci, so našli 7. t. m. 1 km. daleč od hiše v velikem prepadu. Imela je razbito glavo. Leŕala je v propadu 14 dni. C. kr. oroŕniki na Grahovem so pohvale vredni, da so kljub slabemu vremenu deklico neprenehoma iskali. — Podŕupan Joŕ. Kenda na Temljinal, ki ni hotel pomagati iskati ponesrečene je dohl »pohvalno diploma« od c. kr. okr. glavarstva v Tolminu.

t Iz grahovske občine. Po nasvetu c. kr. sodnije so se tudi v tukajšnji občini izvolili sirotinski odbori in sicer v vsaki vasi po eden, obtoječ iz dveh ali treh moŕ. Dosedaj imajo ti sirotinski odbori še prav malo uspeha pokazati, in najbrŕ tudi ostanejo brez uspeha. Zakaj, je čisto lahko razumeti. Ako bi sirotinski odbornik še tako vaŕno in potrebno zadevo naznanil sodniji, hode imel za plačilo slabo besedo in sovraštvo si nakopa v vasi. Tudi pri sodniji je teŕko posredovati, dokler ni zadostnega dokazila. Kadar ima pa dokaze, je navadno ŕe prepozno.

Ni dolgo tega, ko je bil naznanjen na sodnijo v Tolmin nek mali posestnik tuk. občine, čeŕ, da je v nevarnosti, da zapravi svoje posestvo. Sodnija pa ni ničesar ukrenila, čeŕ, da ni še dokazil za kak korak in da ni še povoda, postaviti ga pod varuštvo. In tako so sirotinski sveti mnogokrat le zato, da se meče blato vanje in se jih ne upošteva tako, kakor bi se jih moralo.

Iz komenskega okraja.

Komen. Naši liberalci zahtevajo električno razsvetljavo. Bi ne bilo slabo, če bi imela občina denarja. Stareŕinstvo pa je sklenilo, da za sedaj naj gore petrolejke.

Novo občinsko tehniko imamo na Brdi. Liberalci so delali tehniko leta in leta, a je niso dovršili. Sedaj pa, ko je večina stareŕinstva naša, se je to zgo-

dilo. Liberalci so dobri za sklepati, za sklepe izvrševati pa je treba — »klerikalcev«!

Častni obŕini. Dne 19. t. m. je imenovalo stareŕinstvo v Komnu za častne občane sledeče, za slovenski narod in deloma tudi za kom. občino zasluŕne gospode: dr. Anton Gregorčič, drŕ. in deŕ. poslanec v Gorici; Josip Fon, drŕ. in deŕ. poslanec v Gorici; dr. Hinko Stepančič, deŕ. poslanec v Gorici; Ivan Berbuč, deŕ. odbornik v Gorici; dr. Anton Brecelj, primarij v Gorici; dr. Ivan Šusteršič, deŕ. glavar kranjski; dr. Ivan Krek, drŕ. in deŕ. poslanec; Ivan Kalan, urednik »Zlate dobe«; Karol Čigon, vikarij na Vojšiči; Karol Oblak, kurat v Gorjanskem.

Zahvala in priznanje. Podpisani se tem potom zahvaljujem sl. »Vzajemni zavarovalnici« v Ljubljani in nje gl. zast. g. Drag. Starec na dobro izplačani odškodnini za pogorelo stavbo, seno in živino, ter najtopleje priporočam vsacemu ta naš dobri domači zavod.

Volčjigrad, 24. vinotoka 1912.

Janez Metljak.

Iz seŕanskega okraja.

s Iz dutovske okolice. Letošnje poskušnje z umetnim gnojenjem na sadnem drevju so se dobro sponesle. Kdor hoče pridelati lepo sadje, uaj prihodnjic poskuša. Pri tem pa naj ne rabi kalijeve soli, ki jako upliva na kakovost. — Našim kmetovalcem svetujemo, naj v bodoče v svoje vinograde in sadne vrtove ne sade pejšo, krompir i. t. d. v obilni meri. Vinogradi in tudi sadovnjaki, ki so bili letos v preobilni meri s tako zelenjavo nasajeni, zgledajo žalostno, in s tem imajo kmetje velikansko škodo.

Pri nas, v dobro oskrbovanih vinogradih ima črnina 18% sladkorja, kar je za tako leto, kakor je letos, veliko. Belo grozdje ima 16% sladkorja, v bolj solnčnih legah pa 17%. Preskušnja se je vršilo 3. oktobra t. l.

s Kaj je novega v Krepeljah? (Iz Krepelj.) Evhariističnega kongresa na Dunaju se je udeleŕila deputacija našeŕega »Gospodarskega društva«. Po kongresu je deputacija obiskala Klosterneuburško vinarsko ŕolo ter sadjarski zavod v Mödlingu in več drugih tertnic, kjer je bila povsod gostoljubno sprejeta. Obiskala je na Dunaju tudi več večjih tovarn in trgovin, izposlovala je tudi, da se je na Dunaj poslalo iz občine Dutovlje veliko belega moŕta po 38 K hektoliter ter nekaj namiznega grozdja in hrušk.

Moŕt se je kupoval le od onih kmetov, ki so imeli lepo in zdravo grozdje, ki je raslo v vinogradih, kjer se je gnojilo s Tomaŕevo ŕlindro, kalijevo soljo, in duŕikovim apnom, kateri gnoj je dalo tukajšnje »Gospodarsko društvo« za poskušnje. Vinogradi, pognojeni s takim gnojem, so tako obrodili, da sto trti je imelo sedem kvitalov grozdja. Kot namizno grozdje se je poslalo na Dunaj: Rdeča in bela ŕlahnina. Hruške: dilovna maslenka in vodenična maslenka najboljše vrste. Tudi na trŕaškem trgu so te hruške najbolj cenjene. Cepiče za vinograde, kakor tudi cepiče za hruške in druge sadne vrste, katerih sad zdaj uživamo, smo svoječasno dobili od visoke c. kr. vlade, ko je bil v Seŕani sedanji voditelj politične oblasti v Gorici Anton Rebek.

Naše »Vinogradsko in sadjarsko društvo« mu je zato jako hvaleŕno, ker nas je pri visoki vladi priporočil.

s Kreplje. »Gospodarsko društvo« sklicuje izredni občni zbor dne 27. oktobra t. l. v prostorih »Vinarskega društva« ob 4. uri popoldne. Dnevni red: Prememba pravil. Slučajnosti. — Ako se ob določeni uri ne zbere dovolj članov, se bo vršil občni zbor eno uro kasneje pri vsakem številu navzočih članov. —

ZA KRATEK ČAS.

V hribovski vasi pri podružnici je bil sejem ravno pred košnjo. Dva kovača neseta zjutraj zgodaj kose na prodaj in seveda bi bila rada mnogo razprodala ter sta se bala, da bi bilo gori preveč konkurence; zato pravi eden drugemu: »Bog daj, da bi bila gori sama midva!« — Res se je ulil dež, da ni nihče drug na semenj prišel, niti gospoda kaplana z mašo ni bilo in bila sta — sama — prav, kakor sta želela.

Koledar za duhovščino.

- 28. Ut in Dir. — Off. I. Cat. In 2. Vesp. nulla com. Compl. Dom.
- 29. Virid. Fer. 3. De ea, simpl. Ad Matut., Invit., Hymn., Ant., Ps. et V. fer. 3. in Psalt, Absol. et Ben. a 2. n. II. Igitur ex Dom. praec., Rs. Rs. vero de hac fer. — Ad Laud. omn. ut in Psalt. fer. 3. Or. Dom. praec. Luffr. — Ad Horas, omn. ut in Psalt., in feri ali Officio per annum. Ad Prim. prec. (breviarii) Miss. Dom. praec., sine Gl. sine Cr., 2 or. Fidelium, 3 or. Acuntis, in fin. Ben. Duo. — Vesp. de fer. 3. ut in Psalt, or. Dom. praec. Luffr. Compl. fer. 3. cum precib.
- 30. Virid. Fer. 4. De ea simpl. Off. II. Cat. — Off. ut herimutalis mutandis. Abs. A vinc., Ben. Ille nos, Divin., Ad societ., II. Mortuus itaque cum Rs. Rs. fer. hui — Ad L. Suffr. et ad Prim. prer. — Miss. ut heri, 2. Or. Acuncy 3. ad libit. — Vesp. fer. 4., ritu dup., a eap. de seq., sine com. Compl. fer. 4.
- 31. Ut in Dir. Off. II. Cat. miss. ut in Dir. — Vel. miss. de Vigilia C. Viol. sine Gl. sine Cr. 2. or. S. Wolfgangi, 3. om. — Vesp. ut in Dir. — Compl. Dom.

November.

- 1. Ut in Dir. — Off. I. Cat. Vesp. ut Dir. — Post Vesp. Festi Vesperae Defunct., (Vide adnot in Dir.) deinde Complet. Defunctorum, (ut in Appendice Psalterii adnotatur) cum Ps. fer. 6.
- 2. Nig. Sab. Com., Omn. Fid. deftorum dup. Omnia ut in Appendice Psalterii notantur. — miss. omn. de Requiem (vide adnotationes in dir.) — Vesp. de segritu sem. com. S. Justi et Oct. Omn. Ss., ex I. Vesp. Compl. Sab.
- 3. † Virid. Dom. XXIII. post. Pentec. et I. Nov. de ca., Sem. (Off. II. Cat.) Off. ut in Psalt. et ppa. lor. — com. (sine lect.) S. Justi et Oct. in L. et M. ppr., Cr., Praef. ss. Trinit. — In 2 Vesp. com. seq., S. Justi, Oct. ac Ss. Vitalis et Agricolae Mm., Compl. Dom.

Trgovina z usnjem

Kapucinska ulica št. 2 „pri Lizli“.

Ker se za obutev mnogo denarja potrosi, priporočam podpisani slavnemu občinstvu v mestu in na deželi nakupiti usnje, nadplate in podplate od najboljših strojarj, s katerimi jaz lahko po zmernih cenah postrežem z vsemi črevljarskimi potrebščinami. — V zalogi imam tudi za uprego živali, vajeti, jermene (čelvestre goži, uzde in strange.) — Priporočam se slavnemu občinstvu za obilen poset.

JOSIP MARUŠIČ, trgovec.

Vino, motno, zavreto se popravi kakor tudi odzame se prevelika množina kisline vinskemu moštu ali vinu. Vzorec prinesiti ali poslati. Naslov pové upravništvo „Primorskega Lista“ Semeniška ulica 16, II. nadstropje.

Majhna hiša

je na prodaj v Gorici.

Poizve se pri upravi Primorskega Lista“.

Srečke v korist Slovenski Straži.

Niti turška vojska ne more vzeti 400.000 frankov katere bo dobil tisti, ki bo dne 1. decembra 1912 pri žrebanju turških srečk zadel glavni dobiček! Mesečni obrok samo 4 K 75 v.

Izvanredno ugodna ponudba!

Skupina 4 srečk brez turške srečke z glavnimi dobitki več 100000 kron in 11 žrebanji vsako leto proti 46 mesečnim obrokom po samo 5 K 50 v. Pojasnila daje in naročila sprejema za Slovensko Stražo g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Odlikovana mizarska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice. Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vsakovrstna dela za stavbe.

Slovenska mesnica

ulica Treh Kraljev 16

(Via Tre Re 16) pri kavarni Dogana

Podpisani priporočam slavnemu občinstvu svojo mesnico prve vrste. — Velika izbira jančjega, telečjega in govejega mesa in svinjine in na izvero usakovrste divjaščine. Cene zmerne brez konkurence. Pričakujem obilo odjemalcev. Na željo odjemalcev se dostavlja meso na dom.

Se spoštovanjem

Andrej Franđolič, mesar

JOSIP CULOT

v Raštelju št. 2—25 v Gorici.

Velika zaloga vsakovrstnih igrač, okraskov za božično drevesce in punčk za igrače.

Razpela iz kovine in lesa, rožni venci, podobice, rokavice iz volne in sukna, moške in ženske nogovice, črevlje in kape za zimsko sezono; zaloga drobnarije za kramarje na drobno in debelo, kipi, in svetniki iz porcelana, kovčki, pipe, ustniki cevi itd. itd. itd.

ODLIKOVANA PEKARNA

JAKIN

Gorica, via Formica

„Priporočam za odjemanje raznega peciva navadnega in najfinejšega. Pecivo je najboljšje. Priporočam se cenj. odjemalcem za obilen poset. S spoštovanjem E. Jakin“

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

All hočete vsaj 10 vlnarjev na teden žrtvovati za svojo ozlroma za prihodnost svojih otrok? Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljani po knjižico gosp. župniku HASEJA o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopošlje popolnoma zastonj.

Kdor hoče imeti pristno angleško blago za obleke, naj se obrne na krojaškega mojstra

Antona Krušič, Gorica

Tekališče Franca Josipa št. 39 ali pa na Tržaški ulici št. 16.

Se priporočam velečastitim duhovnikom in drugim cenj. odjemalcem v mestu in na deželi, ker izdelujem vsakovrstne obleke od najfinejše vrste do navadne, za vsaki stan in za vsak letni čas.

Uzorci na razpolago.

Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v Gorici Gospodska ulica št. 1 se priporočam sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo snažna. Brije in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brije in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. Prevzema vsa lasničarska dela ter kupuje ženske lase po 12 K in naprej kilogram.

Franec Novak, Gospodska ulica, št. 1.

Domača tvrdka

Ivančič & Kurinčič

GORICA

Gosposka ul. 11. (sedaj G. Carducci.)

se priporočam pri nakupu jesenskega in zimskega blaga za ženske in moške obleke

Pozor!

Velika izbira vseh potrebščin za ženske in druga ročna dela, vezenje itd. Krasni okraski za damske obleke, kakor vse potrebščine za šivilje in krojače.

Dežniki v veliki izbiri.

Odlikovana pekarija in sladčelnica

K. Draščik

v Gorici na Kornu (v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporočam se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Prave

Čebelno - voščene sveče

in sveče za pogrebe po nizki ceni in olje za večno luč.

MED za pitanje čebel in za zdravilo

priporočam udani **J. Kopač**, svečar v Gorici.

Kje se kupi dobro in po ceni blago na meter?

C. kr. priv. kroji

Strokovna krojačnica za izdelovanje oblek vsakega stanu, po najnovejšem kroju. Največja zaloga blaga in gotovih oblek. Podpisani priporočam sl. občinstvu, da si ogleda mojo bogato zalogo. Prepričan naj se vsakdo sam, da vdobi edino v moji trgovini dobro in najceneje blago na meter, kakor tudi gotove obleke za gospode, dečke in otroke.

M. POVERAJ
Gorica — Travnik št. 5 — Gorica

Kje se kupi in dobro najceneje gotovo obleko?

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

VABILO

na

izredni občni zbor

„Goriške zveze gospodarskih zadrug in društev, registrovane zadruga z omejeno zavezo v Gorici“, ki se vrši dne 4. novembra 1912 (ponedeljek) ob 10. uri zjutraj v posvetovalnici „CENTRALNE POSOJILNICE“ v GORICI s sledečim

dnevnim redom:

- 1. Verifikacija pooblastil zastopnikov zadrug.
- 2. Volitev nadzorstva.
- 3. Slučajnosti.

Načelstvo.

TVRDKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporočam bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarsko, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava. Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.

Prosimo sahtevati listke blagajne radi kontrole.

Dalaonica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Očala vsake vrste natančno po zdravniških predpisih in brez, kakor tudi tlakomere, toplotmere, kompase, različne mere za vino, mleko in žganje itd. Vse po najnižjih cenah pri trdki

Aleksander Ambrožič,

urar in trgovec z zlatino in srebrnino in optičnimi predmeti.

GORICA, GOSPOSKA ULICA št. 16.
(Prej Korso Verdt 26.)

JOSIP TERPIN

naslednik Antona Polatzky

v Gorici na sredi Raštela št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovanje nürnberškega in drobnega blaga, ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine za pisarne, kadilce in popotnike. Najboljše šivanke in šivalne stroje; potrebščine za krojače in čevljarje. — Svečnjice, rožni venci in mašne knjige.

Hišna obuvala za zimske in letne čase.

Raznovrste semena, trave in detelje.

Najboljše preskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih na deželi.

P. n. g. pričakujem obilnih odjemalcev.

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokfiško) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvrna steklenica tega olja na ravnomerno barvo po K 1-10, bele barve K 2.

Trskino železno jetrno olje. Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se ozdravijo v kratkem času s gotovostjo vse kostne bolezni, rlezni otroci, gošče, malokrvnost itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norveške, preliše se vedno v mojem kem. laboratorju predno se napolnijo steklenice. Zato zamoren jamčim svojim št. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolettijska pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTRIRANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

V GORICI

obrestuje hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ %. Daje članom posojila na vknjižbo po 5 $\frac{1}{4}$ %, na menice po 6%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Zadružni urad je v lastni hiši **Korso Glus. Verdt** št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

ODBOR.

VIKTOR TOFFOLI -- GORICA

prva zaloga oljkovega olja

Via Teatro 16. — Via Seminarlo 10.

Oljkino olje, pripeljano naravnost iz Istre, Dalmacije, Valone, Bari, Lucca, Nizza, Oneglia.

Cene so sledeče:

Jedilno olje	1 $\frac{1}{2}$ litra	vinarjev	52	1.04
Namizno olje	1 $\frac{1}{2}$ "	"	56	1.12
Istrsko-oljkino olje	1 $\frac{1}{2}$ "	"	60	1.20
Valona	1 $\frac{1}{2}$ "	"	64	1.28
Bari	1 $\frac{1}{2}$ "	"	70	1.40
Oneglia	1 $\frac{1}{2}$ "	"	80	1.60
Lucca, Nizza	1 $\frac{1}{2}$ "	"	1 $\frac{1}{2}$	2.—

Sprejema naročila ter pošilja franko na dom, kakor tudi na dežele in izven države.

Učenca poštenih starišev s potrebno šolsko izobrazbo sprejme prodajalna Katoliškega tiskovnega društva v Gorici Gosposka ulica št. 2.

Sukno

za moške in volneno za ženske obleke, zadnje mode razpošilja najceneje

Jugoslo. razpošiljalna

R. Stermecki v Celju št. 304

„Vzorci in cenik čez 1000 stvari — z slikami poštne prosto.“

Nagrobne križe in svetilke

v veliki izberi kupite le pri naši tvrdki

PINTER & LENARD

v Gorici Raštelj 7--9.

Jednako tudi štedilnike, peči, vlite kotle itd.

po najnižji ceni.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

V GORICI

Delniška glavica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Izdajatelj in odgovorni urednik J. Vimpoišek v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ v Gorici (odgov. L. Luk. žič.)

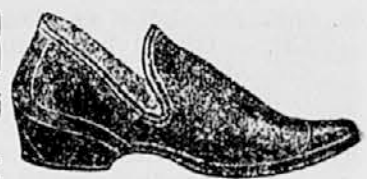

Gamaše, Galoše

J. DRUFOVKA

Gorica, Gosposka ul. 3

nasprofi Monta.

J. MEDVED GORICA

priporoča najtoplejše svoje obširno podjetje zgotovljenih oblekah, čevljev in klobukih.

Princip trgovine: Stroga solidnost, stalne cene.

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarstvo in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal, slik, stolov in vsega, kar spada h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se tople priporočam

ANTON BREŠČAK.